

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovcu, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predp. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za in s e r a t e se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje štev. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXIV.

V Celovcu, 13. julija 1905.

Štev. 28.

Proti slovenščini na velikovski ljudski šoli.

(Interpelacija državnega poslanca Gratzhoferja.)

Javno deško in dekliško ljudsko šolo, katero je deželna šolska oblast že od nekdanj neoporekljivo priznavala za nemški učni zavod, pohajajo v večini nemški otroci, deloma pa tudi otroci slovenskih staršev iz okolice. Veronauk na tej šoli se ne poučuje na način, kakor ga predpisujejo postave in oblastvene naredbe. Katehet Lasser, Slovenec, in katehet Dobrovc, posebno zagrizen Novoslovenec (?), sta poskusila, uvesti na tem nemškem zavodu novoslovenski učni jezik za veronauk ne samo v nižjih razredih, temveč tudi v višjih letnikih, celo do 5. razreda. Nadalje je razdeljeval kanonik Dobrovc v 3. dekliškem razredu novoslovenske katekizme otrokom, ki so imeli že nemške katekizme, in je delil tudi vzpodbujajoča denarna darila.

To ravnanje nasprotuje ravno tako določbam državne ljudskošolske postave, kakor tudi starodavni navadi na Koroškem. Na opomine v tej zadevi se je vsekako izrazil katehet Lasser, da se bo pokoril predpisu, obenem pa je tudi izjavil, da hoče poučevati slovenski v posebnih urah. Gospod Dobrovc, že iz prejšnjih časov radi zoperstavljanja proti duhovniškim predpostavljanim znani mladoduho vnik (?), pa je poudarjal, da nima niti država, niti dežela, temveč „cerkev“ pravico, določiti učni jezik za veronauk; izjavil je, da bo tudi nadalje poučeval v slovenskem jeziku.

Ta odkriti upor javnih učnih moči proti postavnim določbam mora vsakemu nesoudeležnemu človeku nehote vsiliti misel, da poraba slovenskega jezika pri pouku veronauka razun v najnižjem razredu ni nič drugega, nego duhovščini tako ljub upor proti njej tako omrzeli državni ljudskošolski postavi, nič drugega kakor demonstracija, da bi se šoli prijazno slovensko prebivalstvo prepričalo o nezadostivosti nemškega pouka, da bi se je odtujilo nemški ljudski šoli in je prignalo v roke slovenske zasebne samostanske šole v št. Rupertu pri Velikovcu, za katero se vabi na vse mogoče načine.

V tem uporu je gotov zistem, kajti že pred leti je neki uradni prednik sedanjih katehetov poskušal, v raznih razredih nemške ljudske šole uvesti

novoslovenski učni jezik in urivati otrokom novoslovenske katekizme — seveda brezuspešno, ker so oblasti storile svojo dolžnost in zahtevajo Nemcem prijazni starši slovenskih otrok, sami spoznavajoč potrebo nemškega učnega jezika, prostovoljno nemški učni jezik.

Podpisani vprašajo:

„1. Ali so c. kr. vladi znane te razmere na nemški ljudski šoli v Velikovcu?“

2. Kaj namerava ukreniti c. kr. vlada, da se bo poučeval veronauk na tej šoli v učnem jeziku, ki je predpisan za ta zavod, da se prepove razdeljevanje drugojezičnih, otrokom večkrat popolnoma nerazumljivih katekizmov in se zabrani poučevanje v posebnih urah?“

(Sledé podpisi.)

To interpelacijo smo priobčili v celoti, da izpoznavo naši bralci, kako dobro znajo naši dobri nemško-nacionalni prijatelji postaviti resnico na glavo. V prihodnji številki bomo si to interpelacijo nekoliko natančneje ogledali.

Kranjska kmetijska družba.

(Po poročilu glavnega odbora.)

Leta 1904. je imela družba 5988 udov, torej za 787 več kakor leta 1903. Leta 1905. je pa družbi pristopilo 943 novih udov. Ker se glavni odbor strogo drži načela, da le tiste smatra za družbene ude, ki dejansko plačajo letnino, zato odpade vsako leto nekaj udov, a vzlic temu se je nadejati, da bo družba prav kmalu štela 7000 udov. Udje so bili razdeljeni v 130 podružnic.

Družbena udnina znaša 4 K na leto; polovico je dobi glavni odbor, da udom brezplačno pošilja uradno glasilo, druga polovica pa ostane podružnicam, da imajo sredstev za svoje potrebe, če ne vzamejo za nadomestek sadnega drevja. Kranjska kmetijska družba je torej edina v Avstriji, ki za svoje poslovanje nič ne jemlje od letnine udov, čeprav zato ne dobiva nič državne podpore. — Z dohodki iz udnine, vsled česar so podružnice nekaka samostojna kmetijska društva, potem z državnimi in z deželnimi podporami, ki jih podružnice dobivajo v določene namene, lahko uspešno delujejo ter družabnikom v resnici koristijo. To dejstvo je zato posebno važno, ker mora družba računati

do malega s samimi kmetijskimi posestniki. Zadnja tri leta glavni odbor sicer ni mogel podružnic uspešno podpirati, zlasti ni mogel dajati podpor za napravo skupnih strojev, ker je v to svrhu odpadla deželna podpora.

Podružnice imajo sedaj 28 drevesnic, ki vsako leto v svojem okraju oddajo lepo število sadnih dreves, pa jih bodo oddajale še po več, kadar se popolnoma razvijejo.

Za skupno porabo so podružnice imele blizu 200 kmetijskih strojev, in sicer čistilnikov (trijerjev), travniških bran, mlatilnic itd. Razun teh strojev imajo nekatere podružnice naprave za porabo sadja, in sicer moštarnice, priprave za kuhanje sadnega žganja in sušilnice. 5 podružnic ima svoja poslopja.

Odkar je družba začela priskrbovati kmetijske potrebščine, imajo podružnice nalogo naročiti skupno, da se s tem zmanjšajo prevozní stroški; pa tudi plačevanje se jim v oziru vrednih slučajih olajša.

Družbeni zavodi in podjetja so bila sledeča: Družbena podkovska šola je imela dva polletna tečaja, ki sta bila oba tako dobro obiskana, da je bilo za zglasila učence težko najti prostora. Vsi učenci iz Kranjskega so imeli državne, oziroma deželne in hranilnične podpore.

Družbena drevesnica, ki je bila pred 20 leti ustanovljena, kjer se je skoraj sto let drevje pridelavalo, ima danes za drevje tako utrujeno zemljo, da na njej ni več mogoče redno drevesniško gospodarstvo. Zato je družba leta 1904 kupila posestvo, obsegajoče 9 oralov, ki je stalo 11.270 K 74 v brez pristojbin. Na tej drevesnici se je zasadil prvi drevesnični letnik s 25.000 cepljenimi, oziroma okuliranimi podlogami.

Družbeni dvorec na Viču ima družba sedaj enajsto leto v zakupu. Gospodarjenje se je vršilo po načrtu iz prejšnjih let. Vsled intenzivnega gospodarjenja so se pridelki potrojili, vsled česar je gmotni uspeh popolnoma dovoljen. — Goved na dvorcu je simodolskega plemena, ki se odprodaja, kar je je preveč; vrhutega se pa kupujejo mladi biki, ker se taki ceneje dobivajo, in se v zadostni starosti zopet prodajajo. Leta 1904. je družba oddala na ta način 12 plemenskih živali simodolskega plemena.

Med najvažnejšimi podjetji je družbena gospodinjstva šola. Da je bila ta šola potrebna, spri-

Podlistek.

Tine in Barigeljc.

Preljubi in precartani Barigeljc!

Jaz primem pero v svojo desno roko, pomočim ga v črnilo — ker drugače bi pisati ne mogel — ter Ti hočem pisati nekaj besedi, kako se meni godi. Prej pa da jaz s svojo okorno roko naprej pišem, Te prav srčno pozdravim in Ti dam na znanje, da me veseli, da si se zopet oglasil, in ti tudi naznanim, da Te radi tega ne bom vikal, ker si dohtar postal, saj veš, da Tine in Barigeljc sta si bila od nekdanj dobra tovariša, saj so naju še skupaj fotografirali ali „potrejali“, kakor vidiš na sliki v „Miru“. Ker me je že marsikdo prašal, kateri je pa Barigeljc in kateri Tine, tako to tukaj lahko povem radovednim ljudem. Tisti, ki ima očala ali „špikle“ in nosi roke na hrbtu sklenjene, to si Ti, moj dragi Barigeljc, ker zato, da si dohtar, moraš tudi bolj študirano izgledati. Kdo je pa drugi, to pa potem že lahko vsak sam ugane, samo to se mi za malo zdi, ali prav rečeno, „feržmaga“, da me je fotograf tako sključnega napravil, kakor bi me v železcu „šravfalo“. Jaz sem že rekel, da bi temu kava, skuhana na kamelica, in malo „rebarbare“

zraven, prav dobro djalo. Moj Bog in ta nos! Lahko bi z njim oni zapuščeni kazalec na zvoniku v Globasnici in Štebnu dregal naprej. Mene je že kar strah, kajti vedno si mislim, če hočem v Področici skoz predor pogledati, se bo gotovo na drugi strani v Jesenicah moj nos posvetil. Toda dovolj o tem. Drugokrat se daja drugače fotografirati.

Pa veš kaj, Barigeljc, kaj sem slišal? Bilo je doli na Spodnjem Koroškem. Tisti najin prijatelj, kateremu si obljubil, da se mu pred nosom na glavo postaviš, ko postaneš dohtar, mi pravi:

„No, no, Barigeljc bi se pa vendar lahko bil na glavo postavil, saj nima nič lepšega klobuka kakor ga je imel poprej, dokler se še ni pisal za dohtarja Barigeljca. Vsaj za „Mir“ še niso pustili napraviti Barigeljčeve fotografije z dohtarskim klobukom. Tine in Barigeljc imata v „Mirovem“ „potreju“ oba enake „kvamuze“.

Vidiš, ljubi moj Barigeljček, take stvari se govori o Tebi. Pa to samo Tebi povem in pišem, drugim ljudem ni treba tega praviti, ker bodo tako vse v „Miru“ čitali. Pa jaz bi Ti vendar svetoval, ne postavljal se z dohtarskim klobukom pred tistim prijateljem na glavo, bi ga bilo le škoda dohtarskega klobuka — mož se bo že dal omehčati. Mislim, da bo to tudi lahko šlo, saj storil Ti je enkrat veliko krivico. Spomnil se boš še gotovo časov, ko si kot študent ga obiskal in Ti je dal za popotnico klobaso v Tvojo slavnoznano rjavo torbo. Vsled velikega snega si zamudil vlak, in ko si se moral k svojemu prijatelju vrniti, Ti je brez usmiljenja izterjal podarjeno klobaso in se prav dobro poživil z njo. Ti si pa zraven delal takšen obraz, da bi vsak mislil, da si sam jesih pil.

Pa predno Ti nadalje pišem, pozdravim Te tako lepo kakor je jasno nebo in Ti voščim veseli dan, z rožcami postlan!

Pa tisto Ti pa moram povedati, da napredujete v Celovcu. Sedaj imate že „barašč“ lub“. Pa vendar nisi Ti „kralj beračev“, saj se gotovo še spominjaš na tisto lepo storijo o novi maši — ali kako je že cela stvar — nove maše menda le ni pel tisti „kralj beračev“, o katerem si znal tako guljivo pripovedovati, da smo se vsi jokali, kar na enkrat pa vsi smejali. In če si res Ti „kralj slavnega celovškega baračevja“ tedaj: na Koroškem mnoge Tvoje so zasluge, če pa nisi Ti tisti poveljnik, potem se popolnoma strinjam s Tvojim slavnostnim govornikom pri drugem krstu — seveda Tvojem krstu — da nimaš nobenih zaslug.

Veš, dragi Barigeljc, zadnji potres se je že polegel in zato Ti danes tudi ne bom več pisal o njem. A neki drug potres mi je še dobro v spominu. Veš, to je bilo tedaj, ko se še Ti nisi pisal za dohtarja Barigeljca in ko še tudi jaz nisem bil Tine, torej je bilo še precej časa pred Tvojim drugim krstom. V šoli smo sedeli v Celovcu in sicer v latinski ali pa v „črni“ šoli, kjer se učijo fantje novo mašo brati ali pa tudi kaj drugega, kakor na primer Ti precartani Barigeljc. Veš prav za prav bi Te moral, kakor sem že rekel, vikati, a Te ne bom, ker se nisi naučil nove maše brati, saj si vedno pravil:

„Spolniti Vam ne morem želje Vaše, Jaz nikdar pel ne bodem nove maše.“

Torej bilo je v Celovcu. Vročje je bilo v šoli, učili smo se ravno grščine in sicer smo brali Homerja, ki pa je znal še bolj pesmi „šravfat“ kakor pa Ti

čuje dejstvo, da se vsako leto zgledi več deklet, kakor jih šola more sprejeti. Vse učenke morajo stanovati v zavodu. Šola je pod nadzorstvom sester iz reda sv. Frančiška, ki s strokovnimi učitelji vred oskrbujejo tudi pouk v teoriji in praksi. Poučeval se je veronauk, človeško zdravstvo, živinozdravstvo in strokovnokmetijski predmeti. Praktično so se gojenke vežbale v kuhanju, šivanju, pranju, likanju, govedoreji, prašičji reji, zelenjadarstvu, cvetličarstvu in sadjarstvu. Tudi je bil to leto, kakor običajno, praktičen mlekarški tečaj, in se je pri tem učilo, kako je ravnati z mlekom sploh, potem posnemanje mleka s strojem, izdelovanje presnega masla ter raznih vrst finega sira, ki se lahko napravljajo iz malo mleka. Skrbelo se je tudi za poučni izlet gojenk.

Družbeno uradno glasilo „Kmetovalec“ je leta 1904. izhajalo že XXI. leto ter se ga je tiskalo nad 6000 izvodov. Ker se je list zelo razširil, so mu čimdalje bolj dohajali inserati, in njih donesek je pokrival precejšen del stroškov za list. — Ker družba razun 2400 K, ki jih dobiva od dežele, nima drugih podpor iz javnih zakladov za pokrivanje upravnih stroškov, zato mora vsestransko varčevati, če naj izvršuje svojo nalogo. Iz tega vzroka doslej ni bilo mogoče uredništvo lista „Kmetovalec“ in tudi ne njegovih sodnikov plačevati, zato jim tudi na tem mestu pristrčna zahvala za njih velike žrtve v prosep umnega kmetijstva!

Za družabnike nemške narodnosti je glavni odbor tudi za l. 1904. na račun družbe naročil nemški kmetijski list „Oekonom“.

Med najvažnejša družbena opravila je v zadnjem času stopilo priskrbovanje kmetijskih potrebščin družbenim udom.

Družba je že pred 20 leti pričela svojim udom priskrbovati kmetijske potrebšchine, in po udih so bili dobrot te naprave deležni tudi neudje. Modro galico in žvepleno moko je družba iz lahko umljivih razlogov oddajala tudi neudom, in istotako laneno seme, ker se je zadnje oddajalo vsled državne podpore pod kupno ceno. Priskrbovanje kmetijskih potrebščin se je s časom tako razvilo, da družba lahko s ponosom gleda na to svoje delo.

Družba nakupi potrebščin na debelo in v toliki množini, kolikor po svojih skušnjah meni, da bi se jih utegnili porabiti. Navadno sklence pogodbe za vse leto ter skrbi, da doseže kolikor mogoče nizke cene ter toliko popusta in priskrbnine, da more blago kmetovalcem oddajati po najnižjih cenah, kakoršne so le pri kupovanju na debelo mogoče. Družba ne jemlje nikakega dobička, le pri nekaterih potrebščinah pridrži toliko, da pokrije poslovne stroške. Pri priskrbovanju strojev kakor tudi pri nabavi mlekarških strojev in orodja družba ves popust prepušča naročnikom, ki na pr. pri mlekarških strojih znaša 10%.

Odkar je družba v svoj delavni načrt sprejela posredovanje pri nakupu kmetijskih potrebščin, imajo podružnice važno nalogo, da s skupnim naročanjem znižajo skupne stroške, oziroma v uvaževanja vrednih slučajih izposlujejo olajšave pri plačevanju naročenega blaga.

Kadar je družba kaj vpeljala, se je držala tega načina, da je vsako blago, preden ga je vpeljala, opisala in priporočila v svojem uradnem

paragrafe, in ki je večkrat tudi povzročil, da so gospodje profesorji s Homerjem dijake „šravfali“, to se pravi, kljuko so „šravfali“. To je bilo nekaj časa po ljubljanskem potresu.

„Bum, bum, bum“, zagrmli.

Gospod profesor se prestraši in vpraša:

„Kaj ni to bil potres?“

Mi pa smo mu seveda pritrdili.

„Vi, Osojnik, prinesite mi pero!“

Fant skoči po koncu, kakor bi ga kuščar vgriznil, pomoči pero pa ga nese k profesorju.

„Koliko je ura?“ vpraša profesor.

„Deset in petnajst minut“, oglasi se cel razred.

„Torej 10 h 15' prvi sunek (erster Stoss)!“

Tako je zapisal profesor v razredno knjigo.

Poteklo je nekaj minut. Fantje v zadnjih klopih vdarijo na komando s petami ob tla: bum, bum, bum, zadoni. Veš, to je bil „cvajte štos.“ Tega se ne spominjam več, ali je še prišlo do „drite štos“, ali ne, boš že Ti sam bolj vedel. Kratkotomalo, gospod profesor je vzel klobuk pa je odšel. Mi pa smo premišljevali o „dobrih vplivih“ potresa, ko smo morali dve nedelji zaporedoma nekaj ur sedeti na šolskih klopih in reševati težke račune. Vidiš, take spomine mi vzbujajo Tvoje opombe o potresu.

Še nekaj novega Ti moram povedati. Poslali so me za „parlamenterja“, ali po domače rečeno „mešetarja“ med Rusko in Japonsko, da bi mir sklenili. Mislil sem si, dobro je, tam v Sibiriji ne bo tako vroče, dragi Tine, si vsaj ohladiš svojo vročo slovensko kri. Pa ni res, Barigelje, tukaj je tudi vroče, da bi se stajal. Pa muhe, muhe! To so nagajive! Še bolj kakor tiste, ki jih midva

glasilu, in poučevali so o tem tudi potovalni učitelji pri svojih predavanjih.

Pri priskrbovanju kmetijskih potrebščin se družba drži načela, kolikor mogoče oddajati le one potrebšchine, ki jih trgovci po deželi doslej niso imeli, ker se vsekako hoče izogniti konkurenci trgovskemu stanu.

Posredovanje gospodarskih potrebščin pri družbi je danes raztegnjeno skoraj na vse gospodarske potrebšchine, razun na otrobe in žito za krmo. To priskrbovanje je zavzemalo leta 1904. več kakor petdeset predmetov, ki spadajo v to skupino.

Da se vidi, kako ogromen promet se je pri družbi razvil s priskrbovanjem gospodarskih potrebščin, naj služijo naslednja števila:

Kmetijska družba je leta 1904. izvršila: 2675 pošiljatev 2035 strankam raznih semen v teži 84.978 kil, 2424 pošiljatev 1515 strankam umetnih gnojil v teži 1.480.000 kil, 2017 pošiljatev 1784 strankam raznih krmil v teži 182.850 kil, 231 pošiljatev 219 strankam galice in žvepla v teži 163.850 kil, 1037 pošiljatev 566 strankam raznega kmetijskega orodja in strojev, 1000 pošiljatev drevja.

Družba je torej v letu 1904. priskrbela 6158 strankam raznih gospodarskih potrebščin z drevjem, stroji in orodjem vred okroglo 200 vagonov ter je to blago oddala v 9394 pošiljativah. Denarni promet je pri tem dosegel ravno pol milijona kron. Ker je družba kupila dvesto vagonov gospodarskih potrebščin, in jih je ravno toliko oddala, zato je blagovni promet znašal štiristo vagonov ali dvajset polno naloženih tovornih vlakov. Pripomniti je, da so med naročilnimi strankami podružnice in osebe, ki so za več udov skupaj naročale, ki med naročilnimi strankami niso vračunjeni.

Namen priskrbovanju gospodarskih potrebščin po družbi je ta, družbenim udom dajati gospodarske potrebšchine v najboljše, zajamčeni kakovosti in po najnižjih cenah. Ogromni promet izvršuje družba s tako majhnimi režijskimi stroški, kakor jih nikak drug enak zavod v Avstriji ne izvršuje, kajti preostanek iz blagovnega prometa ne krije vseh stroškov, zato mora družba del primanjkljaja pokriti iz svojega. S tem delovanjem družba ne le pospešuje napredno kmetijstvo, temveč tudi varuje svoje ude prevare in jim prihrani na tisoče kron denarja.

Koroške novice.

V preudarek koroškim Slovincem. Pod tem naslovom je priobčil sobotni „Slov. Narod“ na uvodnem mestu članek, v katerem podaja nekdo koroškim Slovincem svete za bodoče državnozbornske volitve v celovško-velikovškem volilnem okraju. Poleg tega pa, da je izšel ta članek v jako neprimernem času, ko je še nasprotna nam stranka popolnoma zavita v meglo molčečnosti, vsebuje članek marsikaj, česar nikakor ne moremo odobravati, temveč odločno zavračati. Ako bi bilo res, čemur pa odločno oporekamo, „da se neka duhovska frakcija še vedno ni odrekla svojim pogubnim, naravnost izdajalskim tendencam,“ potem bi korakal slovenski narod koroški preko takih in enakih slogov ruševih ljudi v boj za svoje pravice, kajti pri nas na Koroškem ne poznamo ko-

imava! Bz, bz, bz, gre cel dan okolu glave, da bi pri tem človek skočil iz kože. I no, kar je drugega novega, to ti bom že povedal, ko se vrnem zopet v preljubo koroško deželo. Kako smo se vozili po morju, kake nesreče so se nam pripetile, o tem Ti bom pa pozneje pisal, veš, vsaka reč ima svoj konec, le klobasa ima dva, ali pa nobenega, kakoršna pač je, ali domača ali tuja. In tako naj ima tudi moje današnje pisanje konec.

Končati moram ker „noč se približuje in lučko moram vžgat in to pisemce končat. Ena tička priletela v moj kraj in ji podam ta listek zdaj, da ga nese v tisti kraj, kjer je ljubi Barigelje zdaj.“

Fitihot Barigelje! Pa zdrav ostani in tudi Tvoje fletno Franco pozdravi! Podam Ti roko črez hribe in doline in ostanem do mrzlega groba

Tvoj stari

Tine.

Boj za življenje. V Bilbau (Španija) so imeli zaprtega na smrt obsojenega roparja Agnarja. Pretečeni mesec je prišel jetniški paznik po njega, da ga odpelje na morišče. Ropar pa je med potom zgrabil prazno steklenico ter paznika tako močno udaril ž njo po glavi, da se je oneveščen zgrudil na tla. Nato je začel ropar bežati po hodnikih, drugih deset kaznjencev se mu je pridružilo. Pazniki so se morali umakniti ter so poklicali vojake, ki so po dolgem boju premagali upornika. Agnarja so zvezali in štirje vojaki so ga morali nesti na morišče. Med potom je enemu nosilcu še izbil oko. Privezati so ga morali z jermeni, vendar je bil okoli sebe in krvnika.

mande posameznih oseb, temveč samo voljo naroda. Kandidat se pri nas ne postavlja po volji posameznikov, temveč po volji vseh volilcev. Za kogar se izreče narod, ta je naš kandidat, in potemtakem je bilo vse modrovanje „Narodovega“ člankarja o bodočem kandidatu za državnozbornske volitve popolnoma nepotrebno. Obenem pa naj tudi pripomnimo, da koroški Slovenci sami dobro vedo, česa in koga jim je treba, in da so vsled tega za vnanje vplive, pa naj prihajajo od koder hočejo, popolnoma nedostopni. Iz celega „Narodovega“ članka pa je razvidno, da ga je pisal nekdo izmed onih, katerim najbrž ni prav, „da je med koroškimi Slovenci zopet zavladala složnost in da so se zedinili zopet na pravem narodnem programu.“ Svetujemo mu torej, da naj v prihodnje ohrani svoje „dobrohotne“ svete sam zase in prepusti slovenskemu narodu na Koroškem odgovor na taka vprašanja, kakor je določitev kandidata za državni zbor.

Nacijonalna vzgoja v bogoslovnici. Pod tem naslovom so priobčile „Fr. Stimmen“ skoraj celi naš članek o akademiji slovenskih bogoslovcev. Našim cenjenim bralcem naj prevedemo le eno pripombo „Fr. St.“, ki se glasi takole: „Mir“ torej potrjuje, da je duhovnik slovenske narodnosti prvi bojevnik v narodnostnem boju, ki pa v tem slučaju ni nič drugega, kakor brezumno jezikovno hujskanje. Nemškemu katoliškemu duhovniku pa se nalaga, da mora sovražno nastopati proti popolnoma upravičenim nacijonalnim težnjam svojega naroda in one, ki so si obrambo nemških koristi postavili za nalogo, neprestano in zahrbtno napadati. Da se slovenski duhovski naraščaj v celovški bogoslovnici vzgaja popolnoma v duhu slovenskega hujskaškega lista „Mira“, je razvidno iz nadaljnjega poročila tega lista o slovenski akademiji. — Tako „Fr. St.“. No, gospodje okrog tega lista nam bodo pač dovolili, da nekoliko podvomimo o resničnosti njihovih besedi, posebno glede nemških bogoslovcev. Kdor misli, da ti gospodje čutijo kako drugače, kakor strogo nemško-nacijonalno, se pač kruto moti. Odkod bi pa potem izhajali oni njihovi nemško-nacijonalni izbruhi proti njihovim slovenskim kolegom. Danzadnevom se skoraj dogaja v bogoslovnici, da čujejo slovenski bogoslovci besede: „Tu se ne sme slovenski govoriti. To je nemška hiša, in mi smo poklicani, braniti njen nemški značaj.“ Taki dogodki se ponavljajo, kakor smo rekli, danzadnevom, in mi pač res ne moremo misliti, da bi bilo to kaj drugega, kakor izbruhi nemškega nacijonalizma nemških bogoslovcev. In slovenski bogoslovci naj bi se vzgajali vseskozi slovensko-nacijonalno! Izmed profesorjev v bogoslovnici zna le eden slovenski in izmed oo. jezuitov samo eden za silo. Slovenskim bogoslovcem je dovoljeno slovenski govoriti le na vrtu; na hodnikih, v sobah, v obednici, v šoli jim je — prepovedano! Vsak teden eno uro, in koliko teh ur odpade, se vadijo v akademiji v slovensščini, v kateri jim je pozneje odločno vse delovanje. Ne dovoli se jim niti to, da bi se vadili v slovenskih propovedih in slovenskem predavanju veronauka. Kajti bogoslovnica je nemška, dasiravno jo vzdržuje država, dasiravno se v njej izobrazujejo bogoslovci, bodoči duhovniki za ves slovenski del dežele. In to je potem slovensko-nacijonalna vzgoja v zmislu hujskaškega lista „Mira“. O „štince“, kako ste „faljene“!

Proti slovenskemu vseučilišču je skoval tudi celovški občinski svet nekako rezolucijo, češ, da je slovensko vseučilišče nepotrebno in da bi spravilo celo nemštvo v nevarnost. Ali mora res biti to hvalisano nemštvo na slabih nogah, ako se tako grozno boji slovenske pravne fakultete v Ljubljani. — Ravno tako je tudi nemško-nacijonalno politično društvo za Gornjo Koroško v Beljaku sklenilo podobno rezolucijo. Naj jo jim blagoslovi nemški bog Wotan!

Nekaj za smeh. Pred kratkim so se slišale jako zanimive stvari v neki celovški gostilni, menda pri „Blumenstöckel-nu“, kjer je bilo zbranih več nemških dijakov, med njimi pa tudi nekaj gospodov iz uredništva nekega nemškega celovškega lista, kateremu so baje nemški nacijonalci vse kaj drugega, kakor naklonjeni. Enemu teh gospodov se je predbacivalo, da je premalo nacijonalen. In kaj je odgovoril? Rekel je, da se njemu kot Nemcu iz „rajha“ ne more kaj takega očitati, ker je svoj čas, ko še ni bil na sedanjem svojem mestu, pač bolj simpatiziral s protestanti kakor pa s katoliki. A sedaj mora pač radi službe obračati plašč po vetru. — Ako se malo dalje pomisli, se pač zdi človeku nekaj prav posebno smešno, da bi se kar zakrohotal!

Podoknico novemu županu so v torek zvečer priredila celovška nemško-nacijonalna društva. To se nam ne zdi prav nič čudno, kaj takega se prigodi še marsikje drugje. Ravno tako se nam ne zdi čudno, da se je župan Suppan zahvalil na podoknici. Od stanovanja novega župana se je pomikal celi spreved pred stanovanje prejšnjega

župana Neunerja. Ali tu so se pa obhodniki hudo „našmirali“. Čimbolj so tulili svoj „heul“, tembolj trdno so ostala zaprta okna Neunerjevega stanovanja, kajti — ni ga bilo doma. Mož se jim je najbrž umaknil.

Nesramnost nemških društev. V zadnjem času razpošiljata „šulferajn“ in „šudmarka“ pisma naokrog, v katerih „fehtata“ za prispevke. To bi sicer ne bilo nič nesramnega, ako bi ta pisma pošiljali samo Nemcem, ali nesramno je, da berajo tudi pri Slovencih in slovenskih posojilnicah! Torej mi naj bi jim dajali denar, zato da bi nas potem ponemčevali. Večje nesramnosti pač ni mogoče misliti.

Na dan sv. Cirila in Metoda, kateri je ob enem tudi društveni praznik celovškega slovenskega delavskega društva, je bila ob pol 7. uri v cerkvi sv. Duha sv. maša z blagoslovom, katero je bral g. stolni kapelan in društveni konzulent dr. Ehrlich. Pevski zbor delavskega društva je pel slovensko mašo. Maše se je udeležilo lepo število celovškega slovenskega občinstva.

Ciril in Metodovi kresovi so zagoreli na predvečer praznika sv. bratov po gričih in hribih slovenske Koroške. Iz Celovca smo jih videli več. Posebno velik je bil na Plešivcu in Žingariči. Slovensko ljudstvo je pokazalo svojim nasprotnikom, da se ti jako motijo, ako mislijo, da je slovenska misel med slovenskim narodom na Koroškem že zaspala.

Šolsko leto se je končalo na celovski gimnaziji v sredo 5. julija. 55. izvestje tega zavoda kaže, da je bilo na gimnaziji 485 učencev, med njimi 79 Slovencev, 405 Nemcev, 1 Oger, 1 Lah. Slovenci so v primeri z naraščanjem števila vseh učencev nazadovali, ker jih je bilo lansko leto med 464 učenci 80, tedaj 17·2%, letos pa jih je med 485 samo 79, tedaj samo 16·3%. Slovenščina se poučuje v 4 slovenskih tečajih in dvema nemškima (pripravljalnima) tečajema. Pripravljalna tečaja sta štela I. 11 učencev, II. 4 učence. I. slovenski oddelek pa je štel 29 učencev, II. 23 učencev, III. 12 učencev, IV. 17 učencev. Po dva razreda vkup pohajata 1 oddelek. Po veri bilo jih je 451 katoličanov, 29 protestantov, 1 pravoslavnik in — 4 židje; po rojstvu pa je bilo 87 Celovčanov in 297 drugih Korošcev, vsi drugi so bili inozemci. Uspeh je bil prav povoljen: bilo je 89 odličnjakov (18%), 296, ki so dobili I. red (to je, da so zdelali), 52 jih dela ponavljalni izpit po počitnicah, 32 jih je dobilo II. red (to je, da so padli) in 12 III. red (to so taki, ki imajo polovico nezadostnih redov), 4 delajo izpite radi boleznih pozneje. Posebno so se odlikovali marijanišniki, katerih je bilo letos 153 na gimnaziji, med njimi je bilo 53, tedaj več nego tretjino odličnjakov, in več nego polovica (60%) vseh odličnjakov na gimnaziji marijanišnikov. Padla sta pa iz marijanišča samo 2, 6 pa jih je dobilo ponavljalni izpit po počitnicah.

Tudi Slovenci smo z uspehi naših dijakov lahko zadovoljni: 27 jih je bilo odličnjakov, padli so pa jedva 2 ali 3. Torej isti uspeh, kakor v marijanišču; 34·2% ali dobra tretjina Slovencev je bilo odličnjakov. Vzrok temu je deloma slovenska marljivost, deloma pa to, da je večina Slovencev pod dobrim vodstvom marijanišča, deloma pa zlasti to, da so naši ljudje abotnih misli, da smejo samo najboljše glave študirati, srednje nadarjenih pa ne pošiljajo v šole, da bi prišli do boljšega kruha. Tako pride, da ko med koroškim prebivalstvom tvorimo še dobro tretjino (seveda ne po nasprotni štetvi), imamo na gimnaziji samo 79, to je samo 16·3%, ali šestino učencev, torej za polovico premalo. Prihodnjič povemo še kaj o realci, kjer so razmere za nas še žalostnejše.

Blagohoten opomin. Svoj čas so zagrozile „štince“, da bodo imena vseh tistih nemških prebivalcev Koroške objavile, ki so se pregrešili s tem, da so prestopili prag dr. Brejčeve pisarne. Ker do sedaj ni bilo tega imenika še nikjer brati, bi bilo g. Lacknerju svetovati, da naj ga hitro sestavi, ker bo sicer zašel v zaostanke, ki jih pri njegovem mnogem poslu ne bo mogel dodelati.

Nesramnost takoimenovane „Bauernzeitung“. Pod tem naslovom smo pred kratkim nekoliko orisali ta list koroških „bauernbundlarjev“ glede njegove ljudsko dušo zastrupljajoče vsebine. „Bauernzeitung“ je predstavila oni naš sestavek in ga priobčila. Upamo torej, da bo sedaj marsikdo izmed njenih pristašev nekoliko primerjal naše besede z „Bauernzeitung“ in našel, da smo pisali resnico.

Šolske vesti. Nadučiteljem je imenovan šolski vodja v Gornjih Libučah, Anton Hölzl; stalno so nameščeni podučitelji: Avg. Bürger v Ločah; Ivan Essich v Otmanjah; podučiteljice: Roza Finger v Puščavi; Olga Jaritz v Prevaljah; Gustavina Kopper v Vetrinju; Ter. Kubelka v Št. Jakobu v Rožu. Dopust je dobil do konca šolskega leta nadučitelj M. Mencin v Libelčah. Častno kolajno (medaljo) za 40letno službovanje je

dobil Anton Michorl, upokojeni nadučitelj v Maloščah.

Osebnost vest. Pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Velikovecu je vstopil kot praktikant gosp. Franc Vodopivec.

Duhovniške in cerkvene stvari. Razpisana je do 8. avgusta župnija Svabek (patronat benediktinska grajščinska gosposčina v Dobrlivasi). Župnik oskrbuje tudi župnijo Suha (4·5 km). — Za provizorja v Kazazah je določen č. g. Josip Kukačka, kanonik v Gosposveti. Nameščeni so letošnji četrtoletniki-bogoslovci kot kapelani: gosp. Janko Dolinar v Tinjah; g. Ivan Lučovnik v Št. Jakobu v Rožu; g. Ivan Vuk v Železni Kapli. — Premeščeni so g. Fr. Smodej, kapelan, iz Št. Jakoba v Rožu v Šmihel nad Pliberkom; g. Iv. Hojnik iz Železne Kaple v Črno. G. Rupert Rotter, dosedaj kapelan v Tinjah, oskrbuje župniji Kotmaravas in Vetrinj namesto obolelega g. župnika Ebnerja. Premeščen pa je sicer kot provizor v Šmarjeto na Telenbregu. Gosp. Jakob Rozman iz Beljaka, kot provizor v Vovbre. — Razpisana je župnija Kazaze do 12. avgusta.

Nesreča na Vrbskem jezeru. V sredo popoldne je divjal na Vrbskem jezeru vihar, kakor se ga že dolga leta ljudje ne spominjajo. Jezero je dobilo nekako omazano sivo barvo ter gnalo velikanske valove. Parobrod „Karintija“ ni mogel priti do pristanišča in vihar mu je odnesel del strehe. Vzlje takemu vremenu sta se odpeljala iz Krive vrbe v majhni jadrnici proti vojaškemu kopalšču poštni uradnik Oppacher in bivši mornarski častnik Schneider. Ali nista znala ravnati z jadrom, ali je bilo kaj drugega, ladjica se je potopila in oba sta padla v vodo. Schneiderja so rešili, ali poštni uradnik Oppacher je utonil. Trupla še do danes niso dobili.

Spominjajte se šentjakobske šole!

Št. Jakob Rožu. Dne 4. julija je zatisnil za zmiraž oči posestnik in cerkvenik šentpeterske podružnice Janez Ferčej. Bil je še v najlepših letih; sicer krepkega zdravja je podlegel mučni bolezni. Kot izredno blag človek ni imel nobenega sovražnika. Vrlemu narodnjaku in izvrstnemu pevcu so zapeli tovariši-pevci ganljivo nagrobnico. Tudi požarna bramba se je udeležila pogreba. N. p. v m.!

Št. Jakob v Rožu. Na predvečer sv. Cirila in Metoda smo žgali tudi pri nas kresove in spuščali rakete. Po mnogih krajih so grmeli v čast slovenskima blagovestnikoma tudi topiči. Na Golici smo videli 3 kresove, najbolj smo se pa čudili kresu vrhu visoke, skalnate Jepe. Nekateri so naštel 60 kresov po gorah. Slovenci se vzbujajo. Hej, to je v nemalo duše, krepko ste se razlegali „Hej Slovenci“ in „Slovenec sem“ po celi dolini z gore, kjer smo žgali kresove. Naš samotar je vse natančno opazoval in je obljudil, da bo poročal. Sedaj je za kratek čas poslal „respetlin“ v popravo, da bo z njim tudi noter do dna duše lahko pogledal. Pravi, da so nekatere duše črne kot temna noč, in te mora potem prešturirati, če se bodo dale ali ne.

Št. Martin pri Rožeku. „Mir“ je nam napravil zadnjič enkrat račun naše občinske hiše, kakor ljudje pri nas o njem govorijo. Tega vam pa „Mirov“ dopisnik tedaj ni povedal — bil je bržkone o naših razmerah slabo poučen —, da so se orožniki že preselili od Senčnika v Košatovo letovišče (vilo), tako da si bo g. Košat zidal novo hišico. Pri Senčniku pa delajo različni rokodelci: zidarji, ključavničarji, mizarji itd., in pripravljajo naš novi rožeški „rotovž“, da je kar veselje; veselje seveda vsakomur, le ne tistim, ki bodo morali plačevati. Ljudje si namreč šepetajo na uho, da bode ta „špas“, da bomo imeli tako imenitno občinsko hišo, še veliko več stal, nego onih 5000 K, ki ste jih vi v „Mirov“ naračunali. Mežnarjevo kajžo, ki bi jo bila občina lahko kupila, kakor piše vaš dopisnik, za 3000 K, kupil je tisti laški grof, ki je že prej imel „staro pošto“ za 4000 K, torej še vedno za 7000 K ceneje, nego je stala Senčnikova kajža, ki je stala, kakor vi pišete in kar res ljudje pri nas govorijo, 11.000 K. Če je to res — in res bo že malo, sicer bi vam bili že naši slavni občinski očetje kaj odgovorili, ko bi kaj mogli —, tedaj prav imenitno znajo gospodariti naši občinski svetovalci. Bog jim daj enkrat pameti, sicer bodo nam nakopali dolgov na glave, da bomo še vsi črni, tako bomo „lušno“ plačevali. Ali se vam ne smeje srce od veselja, dragi naši Rožani, da smete tako plačevati za našo nemčurško občino?

Pečnica. Utopila se je 12letna šolarica, Matevževa hči na Trati, ko se je iz črnic grede kopala z drugimi otroki v mlaki pri Hanželjnovi opekarni na Oranju. Ko so otroci, ki dekleta sami niso mogli rešiti, pričeli kričati, prihitel je

Blažej in drugi ljudje, našli so pa utopljenko šele čez pol ure in niso je mogli več oživiti.

Gabrje pri Rožeku. Na Šentpetricu (29. rožnika) „prihrula“ je v našo vas peščica rožeških hajlovcev, ki so praznovali pri Bojtu svojo „šudmarknico“, po njih govoru „Sonnenwende“. Klavrno bi bila ta izpada, ko bi je ne bili napravili na praznik, ko je imelo čas priti iz radovednosti v gostilno dosti ljudi, ki so jih takoj seveda šteli med svoje. Tudi šolarje so bili navlekli tja; ubogi slovenski šolarji, kaj bi bile nemške veselice v naših slovenskih krajih, da bi ne mogli privabiti vas z eno klobasico ali eno žemljico?! Različne igre, o katerih praviti bi vsakogar dolgočasilo, so končale z običajnim hajljanjem. Naše ljudi so privabili z godbo tistega slavnega godeca, ki so mu enkrat menda narisali podgano na njegove „te velke gosli“, in ki je že marsikateremu pijančku in zapravljenecu, kateri je pridno poslušal njegove „grmone“, zagodel zadnjo pesem, da je moral iti s svoje domačije rakom žvižgat. Vsaj ljudje občno tako govorijo, posebno ženske. Da bi le ne zagodel tudi to pesem našemu gostilničarju, ki je, čeravno brat našega znanega narodnjaka Rutarja, tako nespamet, da se pajdaši s hajlovci, trati, kakor se občno govori, v njih družbi čas, denar in zdravje, ter koplje grob starodavni Bojtovi domačiji. Morda pa bo sprevidel, da bi bilo vendar le boljši za njega, da bi bil ostal na naši slovenski strani, pa mu ne bi bilo treba tožiti, da naši Slovenci nočejo več pri njem vstopiti, odkar napravlja tam hajlovske veselice. Seveda pri vsaki taki priložnosti ne sme manjkati godec, da naše ljudi — se pravi norčavejšje od teh — privlačejejo, četudi so včasih sami taki žlingovci in godejo, da bi mislil, da kdo mačke ali pa podgane za rep vlačil. Ljudje, bodite pametni in ne hodite preveč h godbam in k zabavam, da vam ne bodejo „grmone“ zapele zadnje pesmi, kakor jo bodo tudi marsikateremu gostilničarju kmalu zabunkale, če se bodo naši gostilničarji tako radi pajdašili s hajlovci in v njih družbi trčili čas in denar in odganjali s tem iz svoje hiše vse poštene Slovence. Dosti so jih že opominjali vsi sorodniki in dobri znanci, pa saj se jih žalibog nič ne prime več!

Brnca. (Kresi v čast sv. slovanskima apostoloma Cirila in Metoda.) Lepa brnska vas je bila 4. julija t. l. na večer kar obkoljena s prelepimi kresovi. Gore Karavanke so bile z njimi prav na gosto posute in v ravnini je imela skoraj vsaka vas svoj kres. Topiči so grmeli, da je odmevalo od gora. Blizu brnske vasi sta gorela celo dva kresa, enega so zanetili naši mladeniči, drugega pa naša vrla slovenska dekleta. O takih dekletih se pač more po vsi pravici reči, da so vrle Slovenke in ljubijo svoj dom. Kjer še prebiva taka navdušena mladina, tam se tresi in boj kruti nemškutar!

Zahomec. (Kres.) Kakor vsako leto, tako so tudi letos naši narodni fantje in dekleta, pa tudi nekatere za narod vnete žene prinesle drv, in zažgali smo kres v čast sv. Cirilu in Metodu. Res prav ginljivo je bilo, ko je tako veselo švilgal plamen proti nebu, kakor da je hotel reči: „Pozdravljena tam gori nad zvezdami naša slovenska apostola“ — in mi smo pa stopili v kolo ter zapeli: „Hej Slovenci“. Posebno pa je šel glas iz srca, ko smo izrekli besede „Črna zemlja naj pogrezne, tega kdor odpade“ in plamen je pošiljal goreče žarke proti nebu. Zmenili pa smo se, da naj nehamo s petjem in seštejmo, koliko da je kresov od Čač do Št. Mohorja, pa glejte, srce nam je nehalo vtripati, ko zagledamo samo enega po celem solnčnem kraju Zilske doline in ta je bil na slovenji višini. Slišati pa je bil glas iz več ust: ah kam so prišli časi? Saj smo vsako leto naštel mnogo kresov onkraj Zile. In prav je imela ta dušica. Saj sicer smo naštel v vsaki župniji po eden ali pa dva kresova. Vrnili pa smo se na našo senčno stran in tu zapazimo za bistriškimi župniščem kresove, potem pa še na Zahomski planini in sicer na Vršču, kamor je jako težavno drva spraviti na vrh. Razvedrilo se nam je zopet pred očmi in dobili smo poguma, zapeli smo tisto zilsko pesem, ki ji pravimo po domače Bicerjeva, katera se glasi:

Tam kjer teče bistra Zila, Slovenska mat' me je rodila,
se po dolini dol razvija, na svojih prsih me dojila,
tega kraja jaz pozabim ne, slovenske pesmi je prepevala,
kjer mi zibka tekla je, ko me je dete zibala.

Nehal je švigati plamen proti nebu, kateri je pekel naša lica, ali užgala se je v naših srcih nova, še bolj goreča ljubezen za narod, in šli smo proti domu.

Kotmaravas. V zadnjem „Mirov“ se je napačno poročalo, da si je naš g. župnik poškodoval srednji prst desne roke. Poškodoval si je srednji prst na levi roki, katerega so mu pa v bolnišnici zopet prišli, da ga torej ne bo izgubil. G. župniku želimo skorajšnjega ozdravljenja!

Slovenji Plajberg. Po občinskih volitvah, ki so se vršile za našo občino dne 20. m. m., smo imeli mi Slovenci največje veselje, ker je bila zmaga naša, ali nemčurčki so se držali kisle, kakor

da bi jim bila mačka pri kosilu posrkala mleko. Ni jih bilo veliko, ali kisline pa toliko, da bi nemčurji lahko celo leto v nji prali svoje ptujske „Štajarce“. Dosedaj je namreč „giftna krota“ večkrat zakvakala pri nas, ali sedaj je pa nič ni kaj slišati. Mene je že zelo mikalo izvedeti, kam je izginila, kam je sirota prešla. In bal sem se že, da je poginila. In šel sem jo iskat po Slovenjem Plajbergu. Prišel sem tudi v Bodon, kjer je več žab v blatu. Ko pridem tja, je bilo vse tiho. Gledam in premišlujem to žalbo žalost ter preudarjam, kaj naj bi bilo vzrok temu. Kar zagledam „giftno krota“, ki je obtičala v blatu in se skoraj zadušila, da nič več ni mogla kvakati svoje pesmi: hajl, kvak, hajl, kvak. Poprašujem, kaj se je zgodilo in zvem: „Slovenci so mi potrgali noge, pa ne morem iz blata.“ Šla je „krota“ k drugim žabam iskat pomoči, pa je sama tudi obtičala v blatu. G. urednik, pošljite nam za to živalco kakega zdravnika, da bo prej „hin“, ker se tako preveč muči. — S to „giftno kroto“ so nas Slovence hoteli nemškutarji zastrupiti. Ali hvala Bogu, da se nas njihov strup ne prime, temveč nas šele bolj in bolj oživlja. Požreti nas hočejo, ali mi Slovenci imamo trde kosti, Nemci pa premehke zobe. Zato tako kričijo svoj „hajl“, da bi se jim požiralniki toliko raztegnili, da bi nas potem mogli cele požreti. Ali tudi to se jim ne bo posrečilo, kajti mi rastemo v svojih močeh, v naših društvih, in stojimo trdno kakor skala, če nam še bolj kažejo svoje zobe. *Išči me.*

Glinje. Naprošeni potrjujemo, da dopisa iz Glinj v predzadnji številki „Mira“ ni pisal niti g. fil. Mišič, niti g. iur. Ravnik, temveč smo ga dobili od druge strani. *Uredništvo „Mira.“*

Grabštanj. (Utonil) je v Krki trgovski pomočnik pri Messnerju v Grabštanju, Rudolf Moro, doma iz Šmohorja v Zilski dolini.

Galicija. Mislil bi si, da imajo ljudje, ki se smatrajo kot omikane, vsaj toliko dostojnosti, pustiti pri žalostnih dogodkih, kakor jo je povzročila smrt odličnega moža v našem kraju, politiko in izzivanje mirovati. A temu ni tako; poročevalc iz našega kraja naravnost žali pri tej priložnosti prebivalce gališkega okraja v svojem dopisu v glasilu učiteljev (?) št. 52. t. l. — Da, gosp. dopisnik; če boste tako delali, tedaj ste sami krivi uresničenja vaših besedi: „Eden za drugim nas zapušča!“

Velikovec. (Pozor Slovenci!) Približal se je zopet čas za nabiranje otrok za prihodnje šolsko leto. Ker je nadučitelj nemške mestne šole bolehen, tedaj bo mesto njega opravil letos šolsko popisovanje po mestu in okolici ravnatelj meščanske šole g. Bohrer. Ta pa je znan kot strasten nasprotnik naše slovenske „Narodne šole“. Ni tedaj težko uginiti, zakaj so ravno temu gospodu letos nabiranje otrok poverili. Ker pa se v najnovejšem času s tako slepo strastjo na to dela, da bi se na nemški mestni šoli poučevanje nauka v slovenskem jeziku popolnoma prepovedalo, tedaj mislim, da slovenskim staršem ni težko se odločiti, v katero šolo naj bi poslali svoje otroke. Bodite tedaj slovenski starši trdni in ne dajte se premetiti!

Slavnost dvajsetletnice družbe sv. Cirila in Metoda v „Narodni šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovcu se je dne 5. julija t. l. zelo sijajno vršila. Dopis objavimo pozneje. Ker je pa bila udeležba kmetskega ljudstva vsled splošne žetve bolj slaba, se bo slavnost v nedeljo, dne 16. julija, ob 3. uri popoldne zopet ponovila. Pridite torej, slovenski rodoljubi in rodoljubkinje, posebno iz lepe podjunske doline, in ne zamudite prilike videti prelepi igri, ki se bode pri tej priliki zopet ponovili oziroma peli!

Velikovski šoli v znamenju pezdencev in frankfurterskih trobojnic. Znano je, da se na srednjih šolah strogo prepoveduje vsako nacionalno znamenje in se prestopki strogo kaznujejo. Toda Velikovec se čuti v vsakem oziru izvzet. Naravnost škandal je, da skoro vsi meščanski šolarji nosijo za klobuki nemške trakove in dišeče pezdece na prsih. Oboje je nemško znamenje, ki stremi za združenjem vsenemčije. Ali ne samo na nemški šoli, tudi na ljudski šoli se nahajajo enaki slučajni, da, celo učitelji se predrznejo ponašati se s pezdeci. Neki učenec pa je celo prišel v šolo z nemškim trakom. Sam si ga gotovo ni našil. Torej pri otrocih se že začena nemško-nacionalna gonja. Gosp. Mattersdorfer, ki ste zadnjokrat v deželnem zboru s g. Pallatom vred tako poudarjali nasproti našemu slovenskemu poslancu g. Fr. Grafenauerju, kako se goji patrijotizem na naših šolah, ali vidite vrle velikovške patrijote? Vi pa, vsemogočni deželni šolski nadzornik, ki zlasti meščansko šolo v Velikovcu tako hvalite, ste primorani, da posežete v to nemško-nacionalno gnezdo. Večje zasluge bo imel tisti, ki bo odpravil iz velikovških šol nemško-nacionalen duh, kakor pa slovenski pouk v krščanskem nauku pri slovenskih otrocih.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Kresovi.) Tudi letos je velikovška okolica povodom goda sv.

Cirila in Metoda pokazala svojo slovensko narodno zavest. Naši vrli šentrupertske kmetje so zažgali tri kresove, posebno lep je gorel, kakor vsako leto, v Mrzlivodi, eden je plamtel na Strucijevem hribu, eden pa nad Trodom. Tudi na severni meji, na Šmartinski gori, pri Jerhu na Vodovnici in v Hudem kraju, so žareli lepi kresovi. Bog živi naše vrle slovenske kmete!

Strojna ob Prevaljah. Kakor vsako leto, smo obhajali tudi letos, v nedeljo 2. t. m. in v torek 4. t. m., zelo slovesno god farnege patrona sv. Urha. V nedeljo se je poslovil z ganljivimi besedami od Strojancev preč. in mil. gospod prošt Randl, ki je zahajal ob ti nedelji nad 25 let v Strojno, za kar izrekamo farani mil. preljubnemu gospodu še enkrat najiskrenejšo zahvalo.

Sv. Daniel ob Prevaljah. Ker imamo v novem glavnem oltarju poleg velike relief-skupine, Sv. Daniel v levinjaku, tudi podobi sv. Cirila in Metoda, smo počastili sv. apostola dne 4. t. m. z velikanskim kresom in gromovitim streljanjem. — Kresov se je videlo odtod prav mnogo, dva celo na najvišjem vrhu Pece. — Dne 3. t. m., je divjal tukaj hud vihar, ki je otrsela precej sadja. Potem je med dežjem padala toča, ki pa ni naredila posebne škode.

Guštanj. Po naši okolici se je v zadnjem času potepal neki premeten uzmovič, ki je opeharil tupatam koga za nekaj grošev. Največ pa je trpel neki delavec v Guštanju, ki stanuje pri neki ženski, h kateri je prišel oni možakar, češ da bi rad pri nji stanoval. Žena ga je vzela na stanovanje, a med tem ko je odšla od doma, je odnesel lopov onemu delavcu 21 kron denarja in pa uro z verižico vred ter pobegnul.

Spodnji Dravograd. Tudi naši trgovci prodajajo in vsiljujejo „südmarkine“ vžigalice. Mnogo Slovencev kupuje te vžigalice in ne premislijo, da s tem podpirajo našo največjo narodno sovražnico, „südmarko“, katere namen je kupovati in spravljati slovenska posestva podivjanim Nemcem v roke. Nadalje skrbi to društvo tudi za ponemčenje šol v slovenskih krajih, v katere lovijo slovenske otroke, da jim že v zgodnji mladosti vcepijo mržnjo in sovraštvo do vsega, kar je slovenskega, da potem hitreje postanejo odpadniki. Dragi Slovenci, kateri imate še le količkaj narodne ljubezni, ne kupujte nikoli „südmarkin“ ne „sülferrajnskih“, ne „bauernbundarskih“ in še drugih takih vžigalic. Zahtevajte in kupujte edino le vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda, katerih čisti dobiček je namenjen omenjeni družbi, katera deluje in skrbi za lepe naše narodne namene. S tem se torej veliko stori in koristi narodu. Vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda se dobijo v Spodnjem Dravogradu pri Miccelli-ju v narodnem domu. Opozorjamo tudi na gostilno v narodnem domu, kjer je dobra in točna postrežba. To je tudi edina gostilna v Dravogradu, katera ima za goste slovenske časnike na razpolago. Torej geslo: „Svoji k svojim!“

Spodnji Dravograd. V četrtek, na 6. t. m., se je zjutraj okoli 5. ure v bližini Dravograda na lovu ustrelil J. Cepec, nekdanji črneški veleposestnik. Ni se moglo natanko določiti, ali si je sam vzel življenje, ali pa se mu je morda drugače prigodila nesreča. Sploh pa je bil zadnji čas baje v zelo slabih gmotnih razmerah. Rajni ni bil prijatelj Slovencev in je bil velik sovražnik duhovščine.

Društveno gibanje.

Hranilnica in posojilnica v Šmihelu pri Pliberku je izdala sledeči računski zaključek za 16. upravnno leto 1904. — Posojilnica uraduje v lastni hiši vsak četrtek, in ako je ta dan praznik, prejšnji delavnik od 9. do 12. ure dopoldne. Pristopilo je 35 zadržnikov s 35 deleži, izstopilo 11 z 11 deleži, ostalo 611 s 635 deleži. Hranilnih knjizic je 486 za 312.934 K 49 v, in iznaša povprečna vloga 644 K. Posodilo se je na novo 35 zadržnikov, 32 zadržnikov je posojila popolnoma vrnilo; dolžnikov je torej 558, ki dolgujejo skupaj 305.303 K 32 v, ali povprek 545 K. Čistega dobička je bilo leta 1904 605 K 38 v, ki se razdeli po sklepu občnega zbora tako-le: Cerkvi v Rinkolah 20 K, cerkvi v Dvoru 20 K, ljudski šoli v Libučah 10 K, ljudski šoli v Šmihelu 50 K, velikovski in šentjakovski šoli po 25 K, pevskemu in tamburaškemu društvu „Gorotan“ 20 K, požarni brambi v Globasnici 60 K, prispevek k novemu župnijskemu gospodarskemu poslopiju 100 K. Ostanek 275 K 38 v se pridene rezervni zakladi, ki bo narastla na 20.918 K 88 v. Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, ako tudi ni član zadruge, ter se obrestujejo po 4%. Rentni davek plačuje posojilnica. Od posojil, katera dobivajo le člani, se zahtevajo 5% obresti na osebni kredit in proti vknjižbi. Posojilnica je član „Zveze slovenskih posojilnic v Celju“, ki je izvršila zadnjo revizijo dne 8. aprila 1903.

Prevalje. Kat. delavsko društvo v Prevaljah ima svoje običajno mesečno zborovanje dne 16. t. m. Kot govornik nastopi g. Rožic, modroslovec iz Gradea. Dne 20. t. m. pa priredi kat. delavsko društvo slovesno desetletnico svojega obstanka. Natančnejši spored naznanimo prihodnjič.

„Zveza slovenskih odvetnikov v Ljubljani“ sklicuje letošnji občni zbor na dan 16. julija 1905 (dan Prešernove slavnosti) ob 10. uri dopoldne v Ljubljano v mestno dvorano s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu; 2. poročilo blagajnika; 3. poročilo o koroških justičnih razmerah v preteklem društvenem letu (g. dr. Brejc); 4. poročilo o štajarskih justičnih razmerah v preteklem društvenem letu (g. dr. Rosina in dr. Hrašovec); 5. poročilo o primorskih justičnih razmerah v preteklem društvenem letu (g. dr. Rybar); 6. volitev odbora (predsednika, 8 odbornikov, 2 preglednika); 7. slučajnosti.

Vabilo

slavnosti dvajsetletnice družbe sv. Cirila in Metoda

ki se drugokrat napravi

v „Narodni šoli“

družbe sv. Cirila in Metoda
v Št. Rupertu pri Velikovcu
v nedeljo dné 16. julija 1905
ob 3. uri popoldne.

Spored:

1. Naša slovenska blagovestnika, govori učenec Janez Mihev.
2. „Sv. Ciril in Metod“, deklamuje učenka Franca Gril.
3. Petje: „Sv. Ciril in Metod“, poje III. in IV. razred.
4. Igra: „Materin blagoslov“. Vprizorijo učenci III. in IV. razreda. Vmes sviranje narodnih pesmi.
5. Petje: „Očetnjava“, pojó učenci III. in IV. razreda.
6. Šaloigra: „Na trgu“. Vprizori 14 deklet.
7. Petje: „Venec narodnih pesmi“, poje III. in IV. razred.

K obilni udeležbi vabi častite rodoljube in prijatelje slovenske šolske mladine *vodstvo »Narodne šole«.*

Dopisi.

Ukve v Kanalski dolini. Cenjeni Barigeljc! Oprosti nam, da Te zopet nadlegujemo. Ker si jo pa Ti za nas Ukljane že večkrat prav dobro pogruntal, morebiti nam tudi sedaj kako mazilo svetuješ, katero nam naše rane skrpa ali pa še celo zaceli.

Meseca maja t. l. smo se namreč pri krajnem šolskem svetu pritožili, da so pota na planini tako slaba, da nam ni mogoče naših otrok po teh potih pošiljati v planinsko šolo. Pota in mostovi še do danes niso popravljeni. Lansko leto je imel po stari navadi skrb za omenjena pota soseskin odbor (nahbarschaftsausšus) in moramo priznati, da si je posebno načelnik odbora, gospod Jakob Kolerič, za izvršitev te naloge na vso moč potrudil in pota v red spravil. Ali kakor slišimo, je občinski odbor, ko je Kolerič zahteval od občine soseski pripadajoči denar, naenkrat oskrbovanje soseske potegnul nase in sklenil, da oskrbovanje soseskinih nalog pripada le županu in občinskemu odboru. Mi se ne čudimo, da je potem soseskin odbor svoje dolžnosti opustil in se tudi za pota več ne briga. Prav ima. Pa tudi župan in njegov odbor niso do danes še potov popravili.

Pa kaj sedaj? Ker naši otroci zaradi slabih potov niso mogli hoditi v planinsko šolo, je znani nadučitelj Kovač izkazal zamude šolskih ur, c. kr. okrajni šolski svet pa starše kaznoval in sicer: udovo Jožefo Kandut in Janeza Šnablina, vsakega po 4 K ali pa 10 ur zapora, ako se znesek ne more izterjati.

Dobri naš Barigeljc! Lepo Te prosimo, pogledj Ti s tvojim „rešpetinom“ naša planinska pota in povej potem tistim gospodom slovenskim državnim poslancem, ki so se nas že enkrat usmilili in se za naše od naših nasprotnikov teptane pravice potegnili, kaj se vse pri nas godi. Prosi tudi, da ti poslanci zahtevajo, da koroški deželni odbor enkrat na pritožbe soseskinega odbora, čez katere je že čez pol leta pustil travo rasti, da županu nalog, da tisti denar in soseskine račune nemudoma odda g. Koleriču, da bomo vsaj enkrat vedeli, kdo je primoran planinske poti vzdrževati.

Leta 1904. je c. k. orožništvo v Ukvah slabe razmere planinskih potov oblastim prijavilo in precej se je Koleriču zapovedalo, da mora on pota popraviti pustiti. Ravno tisti orožniki so še danes v Ukvah, imajo še tiste oči, ki so jih lani imeli, in

morejo sami še videti slabo stanje potov. Kaj pa so storili v tem oziru, tega mi ne vemo, — ali samo to vemo, da slovenskega jezika niso zmogli in da so leta 1904., ko so imeli zavedni slovenski kmeti za planinska pota skrbeti, slabo stanje teh potov videli, in da sedaj gospod stražmojster morebiti več časa nima, se pobrigati za pod nemčurško oblastjo obstoječa pota, kajti sedaj mora od hiše do hiše popraševati, ali so vsi tisti, kateri so dobili od vlade podporo po povodnji, res tisti znesek v „kuvertu“ prejeli, ki je bil na „kuvertu“ zapisan. Da boš pa, dragi Barigelje, to stvar laglje razumel, omenimo sledeče.

Štirinajst dni ali tri tedne poprej, ko smo državno podporo dobili, smo morali podpisati za tisto pobotnice kar „na belo“, da še ni bilo nič pisanega na papirju. Za nekatere oddane in podpisane pobotnice še do danes nismo nič dobili, pa tudi pobotnic se nam še ni povrnilo. Ko je tisti dan po občinski volitvi gospod c. kr. okr. glavar delil nam namenjeno državno podporo v zaprtih „kuvertih“, na katerih je bil znesek zapisan, ni nobeden od nas vprašal, kdo je od nas podpisane pobotnice izpolnil in za kateri znesek. Ker pa c. k. oblasti izplačujejo le proti sprejemu pobotnice, takorekoč iz roke v roko, se nam je postopanje vladnih organov zdelo čudno, in to nam je dalo povod, da smo drug drugega popraševali, koliko je dobil ta ali oni podpore. Pri tej priliki smo tudi izvedeli, da bi bili nekateri več dobili, ko bi nam orožniki in vlada ne bili nasprotovale. Naš župan se je namreč izrekel, da so vlada in orožniki vso škodo še enkrat preiskovali in vsled hudobnih jezikov v Ukvah zelo skrčili. Potem se je pa tudi vršila delitev državne podpore. Kako se je pa ta delitev vršila, bodi Tebi, dragi Barigelje, potoženo.

Omenimo samo, da se govori, da je vlada župana, Šmula, Pavliča in več drugih spoznala za potrebne, Raidsbirta, Balaza in več drugih pa za nepotrebne. Mi smo visoki vladi za izdatno podporo zelo hvaležni, če je pa to res, kar se govori, da se je dalo na pr. Šmulu, županu itd. več tisoč kron podpore, Balazu se pa še živila niso plačala, katera nam je prvi dan po povodnji dal na razpolago in nas lakote rešil, kaj takega pa moramo po pravici zares obsoditi.

Po omenjeni delitvi se je po vsi vasi govorilo, da je menda dobila neka udova manj v „kuvertu“, kakor je od zunaj bilo zapisano, kar pa se je pozneje dognalo, da ni bilo res. To je dalo povod, da je c. k. orožništvo popraševalo pri ljudeh, kdo to govori, in je pri tej priliki gospod stražmojster posebno pritiskal na družino Koleričevo.

Po vsem je razvidno, da se hoče Koleriča zaplesti v tiste spletke, kakor se je posrečilo nekemu že pred 5 leti več gospodarjev, kateri so se za enake pravice soseske potegnili, kakor sedaj Kolerič, in ga spraviti v nesrečo. Koleriču se pač hoče nataktni nagobčnik.

Mi mislimo, da bodo te vrstice Tebi, dragi Barigelje, posebno sedaj, ko si dohtar postal, zadrževal, in da boš tudi gospodu okrajnemu glavarju v Beljaku ob priliki povedal, da je rajni Kipernik na smrtni postelji rekel, da je bil po nedolžnem zavoljo šole in „nahbaršafta“ zaprt.

Slovinci, spominjajte se Velikovške šole!

Gospodarske stvari.

Črtice o govedarstvu.

(Piše Fr. Dular.)

V tisti deželi je blagostanje doma, v kateri napreduje živinoreja in v kateri cvete poljedelstvo.

(Dalje.)

Nikakor ne smete rabiti bika za plemenitev bližnje sorodnih ali celo krvnosorodnih krav. Razplodba v sorodstvu in v krvi je tembolj škodljiva, čim dalje t. j. v čim več kolenih zaporedoma se dopušča, in čim bolj sorodna sta si po krvi junec in samica. Čeravno se škodljivi nasledki takega ravnjanja ne pokažejo tako hitro, vendar v poznejših kolenih nikdar ne izostanejo. V tretjem, četrtem, še bolj pa v petem kolenu sorodne plemenitve postanejo potomci prešibki, prefinih kosti, malo rodovitni in podvrženi mnogim različnim boleznim; če se take krave slabotnega telesa ubrejijo, tedaj navadno zvržejo, a o pravem času skotena teleta so navadno slaba, majhna in pomankljivo razvita.

V tem pogledu si često pokvarijo svoje goveje potomstvo tisti živinorejci, ki rabijo za plemo doma izrejenega bika za svoje in sosedne krave in telice, čeprav so one v bližnjem krvnem sorodstvu (zlahti) z bikom. Tako postopanje je napačno, iz

tega ne bo nikoli, in tudi ne more biti dobrega potomstva. Torej proč s krvnosorodno razplodbo, ker ona je pokvarila že mnogo govejih čred.

Bik naj skače zunaj, toda blizu hleva na mirnem, tihem in vsaj toliko ograjenem prostoru, da se ni bati pohujšanja. Čim bolj mirno je na skakališču, tembolje je. Posebnih priprav za spuščanje ni treba, čeprav jih nekateri imajo. Pri pripustu je kravo privezati, ali jo držati na vrvi in glavo malo privzdigniti, da je samica bolj mirna. Bika ne smete tolči, če precej ne skoči, počakati je treba, dokler se sam pripravi. Po pripustu je peljati kravo počasi domu, a bika je nekoliko časa prepeljati, da se pomiri. Nikakor pa ni umestno, segrelega bika precej po skoku napojiti, ali ga privezati v mrzel hlev.

Kako je z bikom postopati in kako ga je gleštati ter oskrbovati? Bik je vedno čuden v svojem obnašanju, in nikoli mu ne smete prav zaupati. Posebno muhast in dražljiv je tedaj, če ima malo krav in ko postane starejši. Razen vsega tega ima strašansko moč, s katero more vsak čas človeku nevaren postati.

Junec postane že po prvem letu nekako norosten, a še hujše je kasneje, ko postane starejši. Mnogo pa so živinorejci sami krivi, če jim postanejo biki hudomušni, ker niso z njimi pravilno ravnali. Z bikom morate že od prve mladosti pravilno ravnati, nihče mu ne sme nagajati in ga tudi ne dražiti. Pri njem se z lepim in enakomernim ravnanjem več doseže, kakor s palico in s pretepanjem. Nikarte junca za vsako malenkost pretepati, kadar pa zasluži, tedaj ga pa le kaznuje. K vodi ga gonite na vrvi, da se navadi na človeka in na ubogljivost. Ne pustite, da bi se mladi junci bōdli, ker postane močnejši prevzetan, in se loti potem tudi drugih živali ali še celo človeka.

Bika naj gleštajo in krmijo moški, ker so bolj močni in bolj srčni od žensk. Če je le mogoče, naj ga že od mladosti oskrbuje eden in isti človek, ker tako se nanj navadi ter mu je še najbolj pokoren. Hlapec naj se obnaša biku nasproti srčno, strogo in hladnokrvno, a bojazljivosti ne sme nikoli pokazati. Pred takim obnašanjem ima plemenjak več strahu, kakor pred pretepanjem.

Če z bikom od početka tako ravnate — zmirom enakomerno strogo in ne surovo — če ga nihče ne draži in če opravljate z njim lahke vožnje, potem se je nadati, da ne postane nerosten.

Ako bi pa bik vendar postal muhast, tedaj mu je vtakniti v nos takoimenovani nosni obroček (rinko). Še boljje pa bi bilo, da bi dobil vsak junec, ki je namenjen za pleme, nosni obroček, ko navršil 10 do 12 mesecev. S tem se namreč doseže, da postane bik prav pohleven in da se z vrvjo ali z vodilno palico, katero je zataktni v obroček, lahko vodi, kamor se hoče. Nosni obroček je torej vsega priporočila vredna naprava. (Dalje sledi.)

Kupujte národní kolek!

Razne stvari.

Igralnica otrok. V Sheffieldu na Angleškem je odkrila policija nenavadni klub otrok, ki so se strastno bavili z igranjem. Nadebudni „klubši“ so najeli neznatno hišico s tremi sobicami, kjer so gojili svoj šport. Tu se je sestajalo redno 20—30 dečkov in so igrali od 11. ure ponoči do zore. Dva „podvzetna“ fantiča sta bila „utemeljitelja“ tega kluba; a kdor je hotel postati član, je moral plačati 25 funtov. To pa je za take može precejšnja svota. Kdor jo je hotel plačati, je moral včasih tudi po tujem poseči. Ko jih je policija iznenadila, je vsem padlo junaško srce v hlače. Utemeljitelja so zaprli, ostali pa so izpovedali vse, kar je v zvezi z njihovim „klubom“. Ker se sumi, da je več takih igralnic, policija zelo pazi.

Boj muham. Velika nezgoda se je pripetila v mestu Cardiff. Milijone muh roji po luči ter neustrašeno prodira v mestne ulice. Človek ne bi verjel, da bi mogle muhe ovirati promet; to se je sedaj zgodilo v Cardiffu. Ljudje se bore proti njim, stražniki s sabljami sekajo oblake muh, a vse zaman. Na tisoče in tisoče novih muh prihaja v mesto. V prodajalnah ni mogoče ne služiti niti kupovati, ker se muhe zaletavajo v oči. To so nove muhe, ki se zagrižejo v kožo tam, kamor sedejo.

Gostilna za pse. Ker se v velike gostilne ameriške ne sprejema psov, so začeli podjetni ljudje misliti na ustanovitev posebnih gostiln za pse. Nekaj jih je v Novemjorku, v Čikagu ter po drugih večjih mestih v Zedinjenih državah. Opravljene so z vsemi udobnostmi: restavrant, kopalnica, dvorane za igre, živinozdravniki itd. Gospodarji psov napišejo, kaj se da psu, kako milo naj se rabi v kopelih in kak parfum, igre itd. Plača se za dan od dveh do pet dolarjev.

Poročevanje ameriških časnikarjev. Ameriški poročevalci dnevnih dogodkov so uvedli posebni slog, da ne mučijo slabih živcev svojih bralcev in bralk s pretresljivimi podrobnostmi žalostnih dogodkov. Tako je bilo na pr. zadnje čase čitati: „V Marylandu je stavil neki mož, da pojé 15 tucatov ostrig brez odmora. Storil je tako ter dobil stavo. Srebrni okovi na njegovi krsti so veljali 12 dolarjev in 35 centov.“ — Drugi opis: „John Smith iz Nebraske je trdil, da se lahko igra s kačo klopotačo kakor kak čarovnik in res je to poskusil. Ker je pogrebno društvo zahtevalo stroške v naprej, moral se je njegov pogreb odgoditi za štiri dni.“ — Tretji opis: „Neki mož v Čikagi je svaril svojo ženo, naj ne poliva drv s špiritom, česar pa žena ni ubogala. K sreči je obleka prve žene popolnoma prav drugi ženi.“

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Žitne cene

od 28. junija do 4. julija 1905.

Po uradnem poročilu deželne vlade z dne 5. julija.
Cene so za 80 litrov (biren).

Žito in sočivje	Celovec		Beljak		Pliberk		Št. Vid		Trg		Velikovec		Volšperk		Žet. Kapla		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Pšenica . . .	13	10	14	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14 04
Rž . . .	10	54	13	12	—	—	10	56	—	—	—	—	—	—	—	—	11 52
Ječmen . . .	—	—	12	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ajda . . .	8	94	11	84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9 56
Oves . . .	6	12	8	—	—	—	6	08	—	—	—	—	—	—	—	—	7 22
Proso . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pšeno . . .	24	—	16	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Turšica . . .	10	20	11	84	—	—	10	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Grah . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leča . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fižol beli . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ rdeči . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Vsake vrste

podobarska in pozlatarska dela

za cerkve, kapele, samostane itd.

prevzame in fino ter trpežno izdeluje

Janez Golež,

podobar in pozlatar v Celovcu, Šentvidska cesta 12.

Dobri in pridni

hlapci

se takoj sprejmejo na posestvu „Stefanshof“ v Blatu pri Pliberku. Plača 15 do 20 kron, po uporabnosti.

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta ZAGREBA.

Ista zavaruje na Štajarskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje:

Podružnica „CROATIE“ v Trstu.

Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih Kranjske, Štajarske in Koroške.

Apno

1. vrste, 100 odstotno, v velikih kosih, se dobiva pri podpisanih na vagone ali vozove, voznine prosto do gradbenega prostora, po najnižjih cenah ob vsakem času.

Ant. Schmauzer, Ign. Teyrowsky,
Annabrücke, Galicija.

Železniška postaja Grabštanj.

Protiv gotovemu plačilu se kupi:

stavbeni les, stoječ, v parcelah ali po meri in enotni ceni;

posekan okrogli les ali hlodi, borovi, smrekovi, jelovi ali mecesnovi, v gozdu ali postavljeni v Celovec;

suhe smrekove deske, I. in II. vrste, 20, 25, 30, 40 in 50 mm debele; 4, 5 ali 6 m dolge.

Vprašanja in ponudbe naj se pošiljajo mestnemu tesarskemu mojstru

Lerchbaumer-ju v Celovcu.

Kovačnica

z lepim delokrogom, v hiši, katere posestnik je kolar, dobre četrt ure od železnice, se dá ugodno v najem. Stanovanje se lahko dobi, oziroma v hiši napravi. Oglasi pod naslovom: Matevž Flaschberger, kolar v Ločah, p. Šmohor.

Tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu

ima v svoji zalogi in priporoča v naročevanje naslednje tiskovine:

Za župnijske urade:

- Mali katekizem, kartoniran iztis 30 vinarjev.
- Srednji katekizem, kartoniran iztis 64 vinarjev.
- Veliki katekizem, kartoniran iztis 80 vinarjev.
- Cecilija. Cerkevna pesmarica, I. in II. del. (Uredil Anton Foerster.) — Velja za ude broširan iztis vsakega dela 1 krono, v 1/2 prt vezan 1 krono 40 vinarjev, v prt 1 krono 80 vinarjev, v 1/2 usnji 2 kroni; za ne u d e in po knjigarnah velja broširan iztis 1 krono 40 vinarjev, v 1/2 prt vezan 1 krono 80 vinarjev, v prt 2 kroni 20 vinarjev, v 1/2 usnji 2 kroni 40 vinarjev. Poštne je plačati za posamezne iztise 30 vinarjev še posebej.
- Litanije presv. Srca Jezusovega s posvetilno molitvijo in prošnjo k najsvetejšemu Srcu; 25 komadov 90 vinarjev (po pošti 10 vinarjev več); 50 komadov 1 krona 60 vinarjev (po pošti 20 vinarjev več), 100 komadov 2 kroni 80 vinarjev (po pošti 30 vinarjev več).
- Tri božje čednosti, 100 komadov 80 vinarjev, po pošti 1 krona.
- Reši dušo! Spomin na sv. misijon, 16 strani, 100 komadov 3 krono, 500 komadov 12 kron, 1000 komadov 20 kron.
- Poselske knjizice vsled poselskega reda za vojvodino Koroško z dné 19. sušca 1874 z dodatkom k poselskemu redu, v slovensko-nemškem jeziku, 8°, 65 strani, vezan izvod 24 vinarjev.
- Glasovnica za volitev občinskih odbornikov (na barvastem papirju), v slovensko-nemškem jeziku, 4°, 100 komadov 1 krona 40 vinarjev.
- Glasovnica za volitev namestnikov v občinski odbor (na belem papirju), v slovensko-nemškem jeziku, 4°, 100 komadov 1 krona 20 vinarjev.
- Pooblastila za občinske volitve, slovenska in nemška, folio, 100 komadov 1 krona 60 vinarjev.
- Dolžno pismo za posojilnice, 3 strani folio, 100 pol 4 krono.

Za krajne šolske sovete:

- Šolska naznanila (Schulnachrichten), slovensko-nemška, folio, 100 komadov 2 kroni.
- Vabila k sejam krajnega šolskega sveta, 4°, 100 komadov 1 krona.
- Postava iz dné 10. roznika 1894. leta, s katero se nadatek ali likof kmetijskih poslov uravná, v slovensko-nemškem jeziku, 100 komadov 4 krono.

Za občinske urade:

- Domovinski list, slovensko-nemški, folio, 100 komadov 2 kroni 40 vinarjev.
- Spričevalo uboštva, slovensko-nemški, folio, 100 komadov 2 kroni.
- Mrtvaški ogledni list, slovensko-nemški, 4°, 100 komadov 1 krona 60 vinarjev.
- Prejemni list, slovensko-nemški, 4°, 100 komadov 1 krona 60 vinarjev.

Poziv gledé tožb, slovensko-nemški, 4°, 100 komadov 1 krona 20 vinarjev.

Poziv gledé opravičenj, slovensko-nemški, 4°, 100 komadov 1 krona 20 vinarjev.

Živinoogledni zapisnik, folio, cele pole s poprečnimi črtami, 50 pol 2 kroni.

Pozivnice zaradi šolskih zamud v smislu §§ 27. do 29. šolske postave z dné 1. prosinca 1870. l., 4°, 100 komadov 1 krona.

Opomin za oglašanje za šolo godnih otrok v smislu § 25. postave z dné 17. prosinca 1870. l., 100 komadov 1 krona.

Mali računar za I. razred ljudskih šol. Navod, kako naj učitelj prvošolce po pripovedih računati uči. Po znižani ceni 1 komad 60 vinarjev, po pošti 10 vinarjev več.

Na prodaj je enonadstropna hiša

v Celovcu v 12 sobami, 2 kuhinjama, veliko kletjo, ki je zelo pripravna za večjo vinsko trgovino, in manjšo kletjo za drugo uporabo. Stavba je lepo izdelana, pripravna za vsako podjetje, posebno pa bi bila pripravna za penzioniste. Hiša je v sredi mesta. — Vse natančnejše podatke daje upravništvo lista.

! Železnina!

Razno orodje, krmilniki, ploče za ognjišča, šine za kolesa, osi, verige, coklje-zavornice, žreblje, cveki iz žice, vijaki, kuhinjska posoda itd. se dobiva za vsako prav primerno ceno v trgovini

Peter Merlin v Celovcu, pri zlati krogli.

Pozor kmetovalci!

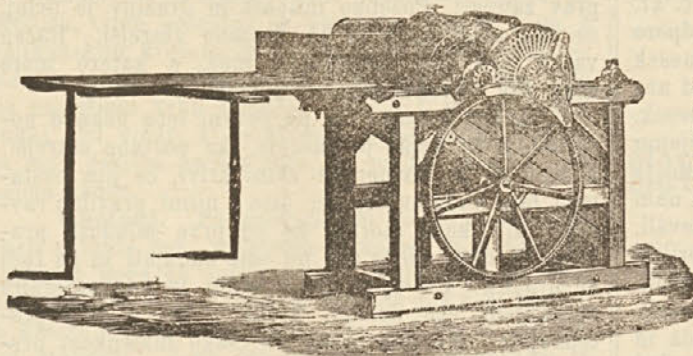
Vsak umen gospodar si omisli poljedelske stroje in s tem hrani številno delavcev, na katerih je vedno večje pomanjkanje. Kdor si pa kupi stroj, naj se obrne na zanesljivo in pošteno tvrdko, t. j. na

trgovino z železnino „Merkur“

P. Majdič — Celje,

ki ima bogato zalogo

mlatilnic za ročno rabo in na gepelj, čistilnic, prostih in najfinjših kakor vseh drugih poljedelskih strojev, od katerih pošlje cenike zastonj.

Prodaja tudi posodo za prevažanje mleka in nepremočljive vozne plahte.

Najboljše proti

TAKOJ UČINKUJOČE ZDRAVILNO JE

ANTIDOL

Ne piti!

GLAVOBOL, NAHOD, MIGRENI IN OMOČICI

ZA GLAVOBOL, NAHOD, MAČKA IN OMOČICO.

DOBI SE V VSEH LEKARNAH!

V Celovcu se dobi v lekarni P. Birnbacher.

Šola

edina in najboljša za samouk na citrah. Popolna samo 5 K. Uspeh siguren. Reflektantom se dajo svedoče po dovršenih naukih. Album krasnih in priljubljenih pesmi za citre s pridejanim tekstom: a) 85 slovenskih 5 K. b) 100 nemških 2 1/2 K. S pošto 50 vinarjev več. Pregled dopošlje profesor Josip Sorg, Dunaj III/4. Hauptstrasse 144.

Vinske in sadne stiskalnice

z dvojnimi stiskalom „Herkules“ za ročno obrat.

Hidravlične stiskalnice

za velik pritisek in velike uspehe.

Mline za sadje in grozdje. Obiralniki.

Povsem urejene moštarnice, stalne in za prevažanje. Stiskalnice za pridelovanje sadnih in jagodnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, sadni lupilniki in rezalniki. Samodelujoče patentovane nosne in vozne brizgalnice za vinograde, sadje, drevesa, hmelj, grenkuljico „Syphonia“. Pluge za vinograde izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši sestavi

Ph. Mayfarth & Comp.

tovarne poljedelskih strojev, livarne in parne kovarne.

Dunaj, II./1, Taborstrasse št. 71.

Odlikovani z nad 550 zlatimi, srebrnimi kolajnami itd.

Obširni ceniki zastonj. — Zastopniki in prekučci se iščejo.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares zajamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. Dobiva se povsod!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Kolodvorska cesta št. 27.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spljetu.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Zamenjava in eskomptuje izzrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predjame na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjizice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dné vloge do dné vzdiga.

Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom. Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavčlje. Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Promet s čeki in nakaznicami.